

MŪSŲ Lietuva

Jornal Lituanu «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSAVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 516 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 20,00

R. 737 (35)

SÃO PAULO — BRASIL — 1963 M. RUGPIŪČIO MĒN. — AGOSTO 31 D.

XVI METAI

Nepuolimo Sutartis Tarp Rytų ir Vakarų Mums Nepakelium

Ryšių su Maskvoje pasirašyta Amerikos, Didžiosios Britanijos ir Sovietų Sąjungos sutartimi sustabdyti atominius bandymus, didžiųjų valstybių dabar viešai ir slaptai aptariamą Chruščiovo siūlymą sudaryti tarp Rytų ir Vakarų (tikriausiai tarp NATO ir Varšuvos pakto valstybių) nepuolimo sutartį.

Lietuvių tautos žmonės, ar gyventi šiaurę ar anapus geležinės linijos, yra įsitikinę, kad tokia sutartis mums, Lietuvai ir kitoms Pabaltijo tautoms nieko gero nelemia, ji yra atmesnė ir ja pasmerktų visos pavergtosios ar satelinės tautos, jei tik jos galėtų laisvai pasisakyti.

Kad būtų aiškiau, kokioje padėtyje šis klausimas svarstomas, sužymėsime keletą faktų:

1) Nepuolimo sutartį įsakmiai siūlo Chruščiovas. Jei Kremlui ji nebūtų naudinga, jis jos nesūlytų. Visai aišku, kad ji būtų naudingesnė Sovietų Sąjungai, negu Vakarams.

2) Tiesa, tokios nepuolimo sutarties tarp NATO ir Varšuvos pakto valstybių šiuo metu jau negali būti, nes NATO organizacija jai turėtų vienbalsiai pritarti, gi Prancūzijos prezidentas de Gaulle jau yra aiškiai pareiškęs, kad Paryžius nepritars. Dar gali pasipriešinti ir kitos valstybės.

3) Tad svarstoma kita forma: Vieton nepuolimo sutarties, kuri galėtų būti pasirašoma tik kolektyviai, siūloma, kad vakarų ir Rytų valstybės paskelbtų atskirus pareiškimus pasižadėjimus nepulti vieni kitų. Esmėje tai nedaug tepakeistų susitarimų prasme.

4) Didelė dauguma visų spaudos ir radijo komentatorių Vakaruose ir daug paskirų politikų yra pareiškę nuomonę, kad nepuolimo sutartis ar jos pakaitalas atskiri pareiškimai, sutvirtintų esamą padėtį (status quo), tad ir sovietinius užgrobumus Rytų Europoje. Ką Chruščiovas ir Kremlius iki šiol nepasiekė tiesioginiai, būtent sovietinių užgrobumų įteisėjimo tarp tautiniu mastu, tai jis norėtų dabar pasiekti per užpakalinę duris.

5) Įžymus politikai, pvz. buv. kandidatas į JAV prezidentus Nixon, eilė kongresnarių ir šiaip žymių asmenų

tiesiai pabrėžė, kad tokia nepuolimo sutarimu pavergtosios tautos būtų apviltos.

6) Jei nepuolimo sutartyje arba jos pakaitale net būtų įjungta pastaba, kad nepuolimo sutarimai nereiškia Berlyno, sovietinės Vokietijos žonos, Pabaltijo ar kitų sovietinių užgrobumų pripažinimą, įsisteisinimą, visvien tai būtų netiesioginis tu užgrobumų «tylus» prapažinimas. — su juo užgrobtosios tautos jokių būdu negalės sutikti.

Kai dėl lietuvių tautos ir kitų Pabaltijo tautų tai jos yra jau seniai ir aiškiai pasisakiusios prieš visus susitarimus, kurie galėtų įamžinti Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų sovietinę «globą». Pabaltiečiai tuo atžvilgiu turi daug svarbių draugų netik Amerikoje, bet ir kituose kraštuose. Žinoma teisėoms vyravimui sybėm negalima uždrausti sudaryti sutartis, bet tie kuriems tokios sutartys kenkia arba kenkti gali, turi pilną teisę visomis įgėmis joms pasipriešinti. Iš mūsų talkininkų gal aiškiausiai pasisakė JAV senatorius Hugh Scott, pareiškęs, kad tokie nepuolimo susitarimai suduotų smūgį pavergtųjų tautų viltims vėl išsilaisvinti. Tai būtų, pareiškė Scott, sumugdymas visų iškilmingų JAV pareiškimų paremti pavergtųjų tautų laisvės pirstangas. Tokių pareiškimų yra nemaža. Tai įspėjimas didžielioms valstybėms nežaisti mažųjų tautų gyvybinių interesais.

VLIKAS, kaip žinoma, yra jau seniai ir įsakmiai prieš tokius dviprasmius susitarimus pasisakęs Baltų Taryba dar neseniai panašiai deklaravo pabaltiečių nusistatymą, o pastarasis PET delegatų posėdis Strassburge pasisakė dar platesniu mastu.

Elta

— Britų Radijo Bendrovė (BBC) pranešė, kad sovietai ir toliau trukdo Vakarų kraštų transliacijas bulgarų, vengrų, slovakių ir čekų kalbomis. Šią vasarą sustabdyti trukdymai rusų, rumunų, lenkų ir albanų kalbomis. Toliau tebetrukdomi iš Vakarų siunčiami pranešimai į Rytų Vokietiją (šiuo atveju tokie darbai) atlieka ne tik rytų vokiečių, bet ir kitų kraštų trukdymai liečia ir Vakarų radiofonų programą pabaltiečių kalbomis.

BRAZILIJOJE

— Brazilijos užsienio skolos siekia tris milijonus dolerių. Tik nuošimčiai kas met siekia 150 milijonų dolerių.

— Brazilijos liaudis priešingai Tito vizitui. Kaip jau yra žinoma pereitais metais Jugoslavijos diktatorius Tito buvo pakviestas Brazilijon su oficialiu vizitu. Tačiau dėl tam tikrų aplinkybių vizitą atidėjo šiemetams. Jo atvykimas yra numatytas rugšėjo ar spalio mėnesį. Tačiau Brazilijos katalikiška visuomenė yra priešinga jo atvykimui. Laikraščiai ir radijo skelbė ir tebe kelbia pro-

BAŽNYČIOS PADĖJIS LENKIJOJE

Rugpiūčio 15 d. šventės proga Čenstochavoje, Lenkijoje susirinkus 100 000 lenkų maldininkų kardinolas Wiśniewski atkreipė dėmesį į režiminės valdžios vykdomą bažnyčios teisių varžymą ir sunkumus susietus su religijos dėstymu seminarijose ir bažnyčiose. Kardinolas tikintiesiems sušaukė: «Jei mus patiks ir su vieninteliais marškiniais mes neuštosime mylėję Dievą!» — Lenkijos kardinolas dar nusiskundė, kad atostogas leidžiantiems lenkų vaikams sekanti dienomis draudžiama lankyti bažnyčias.

KOMUNIZMO TIKSLAS TAPATS — VISIŠKAI SUNAIKINTI RELIGIJĄ

Rugpiūčio 26 d. d. Koenigsberge, Vokietijoje, įvykus 13 jam kenčiančios Bažnyčios kongresui, jo darbus komentodamas KNA biuletėnis (32-33 nr.) pastebėjo, kad kongreso rezoliucijoje su apgailėta vimu nurodyta, kad Rytų bloko kraštuose nepaisant atoslūgio reiškinų, ir toliau komunizmo tikslai nėra pasiekę. «Komunizmas ir toliau siekia sunaikinti kiekvieną religiją» — tokie žodžiai pabrėžti rezoliucijoje Praeityje krikščionys įgalinę komunizmo išsiplėtiną tad dabarties žmonijai tenka budėti ir išlikti tvirtiems tikėjime.

Kongreso darbuose dalyvavo 600 asmenų iš 28 daugiausia Europos kraštų be to ir 16 egzilinių grupių iš dabar sovietų valdomų kraštų. Atidarymo dieną Kongreso vadovas pref. Kindermann pasveikino Kongrese dalyvavusį dr. P. Karvelį, pareiškdamas gilios užuojautos pripažinimą nešančiai lietuvių tautai.

E.

testus katalikiškos iš demokratiškos visuomenės ir visų Brazilijos kampų. Protestuoja senatoriai, deputatai, žurnalistai, laisvų profesijų žmonės, kaip advokatai, inžinieriai, studentai, katalikiškos organizacijos. Tito, kaip ir Kruščiovas yra nužudęs ir kankinęs daug tūkstančių nekaltų žmonių. Tarp kitų Jugoslavijos kardinolas Stepinac yra buvusi jo auka.

— Kruščiovas vakarams nori įkalbėti antrą Jaltos sutartį, nepuolimo sutartį tarp Kremliaus ir Vašingtono. Raudonieji carai šią sutartimi siekia įamžinti esamą padėtį Europoje. Siūloma sutartis jei būtų pasirašyta pavergtųjų išsilaisvinimo viltis dar tolimesniems laikams nukeltų.

PROTESTAS DEL ĮŽEIDIMO RELIGINIŲ JAUSMŲ

Komunistams palankus São Paulo išeinantis dienraštis «Ultima Hora» rugpiūčio mėn. 27 d. laidoje talpino karikatūrą užgaunančią tikinčiųjų jausmus. Karikatūra šitokia buvo: Ant piedestalo N. S. Aparecida buvo uždėta žinoma Brazilijos futbolisto Pelė kūnas su N. S. Ap. galva. Šita karikatūra iššaukė gyvatinėlių reakciją. Tos pat dienos vakarą visuose Vale do Paraíba miestuose buvo suruoštos protesto eisenos dalyvaujant valdžios atstovams. Gausi delegacija tos pat dienos vakarą atvyko pas São Paulo gubernatorių prašyti, kad imtųsi reikalingų prieš įžeidinimą tikinčiųjų jausmų. Protesto banga vyks ta visoje Brazilijos teritorijoje. Vale do Paraíba miestų patys gyventojai tikrina kioskus, neleidžia įvežti «Ultima Hora».

Rugšėjo mėn. 7 ir 8 d. bus Dievo Motinos permaldavimo dienos už padarytus jai įžeidimus. Rugšėjo mėn. 7 d. iš N. S. Aparecida do Norte bus atvežta Dievo Motinos statula, o 8 d. vėl bus atgal vežama.

Komunistiniai žurnalistai ir leidėjai mėgina visai teisintis. Bet veltui. Kaip jie patys dažnai mėgsta vartoti posakį, «liaudis jau tarė savo žodį».

— Vakarų Vokietijos ministras pirmininkas Konrad Adenauer rugšėjo mėn. 23 d. bus priimtas Vatikane Popiežiaus Povilo Šešto specialioje audiencijoje.

— Ryšių su artėjančiomis Kristijono Donelaičio 250 gimimo metinėmis (jos įvyksta 1964 m. sausio 1 d.) literatū-

— Šio numerio leidėjai yra ANTANAS IR ROMUALDAS GAULIAI iš Rio de Janeiro. Brazilijos lietuviai gerai pažįsta seną veikėją, liaudies poetę Uršulę Gaulienę, garbingą Antaną, Romualdo ir Kazio motiną. Jiniai šiame svetimame krašte mokėjo įkvėpti savo sūnams Lietuvos meilę, išmokė juos gimtosios kalbos, priėmė juos prie lietuvių emigrantų šeimos Rio de Janeiro.

Antanas Gaulia visada aktyviai dalyvavo visuose lietuviškuose parengimuose. Nuo jo neatsilikdavo nė Romualdas su šeima. Gauliu namuose nekartą buvo suruošti smagūs pasilinksminimai ar tai vardinių, ar tai vestuvių proga ir visada ten skambėdavo lietuviška daina grindys drebinė nuo lietuviškų šokių.

Antanas Gaulia domėjosi Lietuvos istorija, skaitė knygas, dalyvandavo vaidinimuose Berods 1950 metais buvo išvykęs į Australiją, ir iš ten grįžęs aprašė savo kelionę ir įspūžius.

Neįmanoma išsivaizduoti nei vieno lietuviško pamėgimo ar parengimo kuriame Gauliai nedalyvautų!

Štai ir šiais metais, visai neseniai Rio de Janeiro lietuviai buvo uruošę šaunią vakarienę, kurios rengėju pirmą kartą buvo Antanas Gaulia. Šios vakarienės pelno dalis taipogi yra paskirta «Mūsų Lietuvai» paremti. O kitas numeris ir išeis tos vakarienės dalyvių vardu.

Antanas ir Romualdas Gauliai turi Rio de Janeiro popieriaus ir rašymui reikmenų krautuvę. Jų brolis Kazimieras Gaulia taip pat parėmė «Mūsų Lietuvą» savo stambia auka.

Dėkodama už šio «Mūsų Lietuvos» numerio išleidimą, laikraščio administracija linki Antanui ir Romualdai kuo geriausios sėkmės biznyje, o taipogi neprarasti entuziazmo tolimesnėje veikloje ir išauinti savo vaikučius lietuviškojoje dvasioje. O Kazimierui dėkoja už jo atskirą stambią auką.

«Mūsų Lietuvos»
Administracija

ros klasiko jubiliejus numatytas paminėti ir Lietuvos mokyklos Rugpiūčio mėn. vidury švietimo ministerija išleido apliakraštį, kuriuo kviečiama organizuoti paskaitas jaunimui, tėvams ir viesuomenėi. Dar numatyti kūrybos vakarai bei poeto kūrybos ap- tarimai.

25 Metai Seselių Pranciskiečių Veiklai São Paulo

(tęsa)

Sesėles pranciskietes lietuviškoji visuomenė šiltai ir nuoširdžiai sutiko. Rugpjūčio mėn. 27 d., į São Paulo atvykimo dieną, Luz geležinkelio stotyje buvo susirinkę keli šimtai lietuvių ir su gėlėmis buvo sutiktos. Sunkū buvo su rasti mokyklai patalpas Vila Zelinoje. Jas surado vilazeli niečiai pereidami gatvę po gatvės, namą po namo. Ir štai vieną dieną, prisimenu, ateina klebonijon Natalija Jakutienė pranešti, kad Av. Zelina nr. 61, yra nedidelė salė, kurią savininkas sutinka išnuomuoti. Nors ta salė sunku buvo mokyklai pritaikinti, bet ką darysi, kai geresnių patalpų nebuvo, reikėjo ją imti, padarant būtiniausias reformas, esamą salę suskirstant į klases. Ypač tėvai rėmė mokyklos organizavimą. Iš užsirašiusių mokinių tėvų buvo išrinktas mokyklos tėvų komitetas, į kurį, kiek pamečiau, įėjo Feleksas Jakutis, Tomas, J. Gelanžauskas, J. Paukstys, Girskus. Komitetas buvo seselių desinioji ranka. Prieš dvidešimt penkerius metus lietuviškoji visuomenė daugumoje buvo naujakurė. Didesnių sumų mokyklų reikalams nepajėgė kirti. Pini-gus su aukų lapais uoliai

rinko Petras Šimonis, net sa-vo darbovietėje, Gaz kompa-nijoje. J. Paukstys Neatsiliko nė moterys Pilnesnę seselių įsikūrimo istoriją, mokyklos organizavimą, jos talkininkus galima rasti to meto lietuviš-koje spaudoje, ypač savaitraš-tyje «Šviesoje» Rašantys šios mokyklos istoriją, ras skai-čius, vardus ir nemaža foto grafinių nuotraukų.

Pradžioje, kol seselės netu-rėjo savo mokyklos, tuo me-tu veikusiose lietuviškose mo-kyklose mokė religijos. Tuo metu veikė šiose vietose lie-tuviškos mokyklos: V. Belo, e, Mokoje, Bom Retire, V. Anas-tacio, Parque das Nações. Gi Vila Zelinoje, be katekizaci-jos, Seselė M. Marcelina, su-organizavo gausų jaunučių chorą, kuris keleta metų gy-vavo Jaunučių choro reper-tuaras tiek religinis, tiek pa-saulinis buvo didelis ir įvai-rus. Meninis choro lygis bu-vo gana aukštas. Dainuodavo trimis balsais. Suruošė visą eilę poečių tėvams ir ben-drai lietuviškai visuomenei. Jaunučių reikšmė buvo labai didelė. Jis paruošė Liet. Kat. Bendruomenės chorui daug choristų. Perėjusieji per jau-nučių chorą buvo susipažinę su gaidomis, pralavintu balsu.

(Bus daugiau)

Popovas Supyko: Žalingas Vietininkiskumas Kolchozuose

(E) «Tiesos» pasikalbėjime su LKP CK sekretorium Borisu Popovu (plg 182 nr. rugp. 6 d.) šis išryškino Maskvos reikalavimą dar daugiau pristatyti grūdų, kelė varo-viškus reikalavimus sėkmin-gai nuimti derlių ir reikiamai pasiruošti rudens sėjai. Popo-vo žodžiais «seniai nėra buvę

taip palaankių gamtinių sąly-gų derliui». Kitoje vietoje partinis pareigūnas Popovas pripažino kad praėjusiais me-tais dėl nepalaankių o o sąly-gų «daugelis ūkių nepardavė valstybei grūdų» ir toliau pa-stebėjo, kad «kai kurių ūkių vadovų tarpe susidarė nuo-monė, kad šiais metais bus

galima išvengti grūdų parda-vimo valstybei». Tai įdomiau-sia partinio varovo pasikalbė-jimo pastraipa, nes dėl pana-šių nuomonių jis čia pat ap-kaltino «labai žemą» ūkių va-dovų nesąmoningumą, be to, jo žodžiais, «daugelis jų dar neatsikratė žalingų vietinink-iškumo nuotaikų, nieko ben-dra neturinčių su komunizmo statytojų morale».

Maskvinio kolonializmo ats-tovas, lietuvių vietininkišku-mu (taigi, prisirišimu prie se-nųjų tradicijų) pasipiktinęse galėjo varoviškai sušukti: «Ne draugai. Praėjusieji metai ne-bepasikartos!» Jis visu rimtu-mu tegalėjęs pabrėžti, kad šiais metais «visi be išimties»

kontribucijų, piniginių baus-mių. Didesnė jų dalis pateko ne į rusų valdžios išdą, o į asmenišką generalgubernato-riaus kišenę. Sumos buvo lu-bai didelės, bet liko nežino-mos, nes niekas nediršo jį tikrinti.

Tremimais į Sibirą, šalini-mai iš tarnybų ir piniginės bausmės — tai buvo tik įžan-ga tam terorui, kuris netru-kus, kaip baisus uraganas, už-griuvo ant tylių ir saubo pagautų gyventojų. Terorą ly-dėjo negirdėta demoralizaci-ja, šnipiaėjimai, ir įskundi-mai; iš baimės ir netikrumo rytojumi žmonės ėjo iš pro-to, darėsi kaip laukiniai. Tė-vas bijojo sūnaus, sūnus tė-vo, brolis — brolio... Kas ga-lėjo, bėgo, palikdamas tėvy-nę ir šeimą. Kiti slapstėsi di-desniuose miestuose, tikėda-miesi arčiau prie valdžios buti saugesni. Tokius besis-lapstančius Muravjovas vertė grįžti atgal į kaimą, o iš ten jie patekdavo tiesiai į kalė-jimus. Ir rusų valdininkų dau-

kolchozai, sovchozai privalą laiku ir pilnutinai įvykdyti grūdų pardavimo planus.

KODĖL NERENGIAMI PABALTĪJO FESTIVALIAI?

Vak. vokiečioje sureagtoje Studių Savaitėje neseniai iš Lietuvos atvykę studentai pa-lietė kai kurias Lietuvos gy-venimo apraškas. Įdomu, kad nuo 1957 m. Pabaltijos respu-blikose daugiau nerengiami pabaltiečių festivaliai ir vie-na priežasčių esanti ta, kad lietuviams studentams pikiša-mas dar didelis nacionaliz-mas į tokius festivalius. Vil-niuje, Rygoje ar Taline su-plaukdavę daug studentijos

gelis nesijautė saugūs. Kai kurie jų, nenorėdami būti tu-visų niekšybų liudiniškais, stengėsi iš Lietuvos išvažiuo-ti, jų tarpe atsirado ir vie-nas gubernatorius, kuris ne-tikėtai apleido savą tanybą, nakties metu skubiai išvy-kęs (tai buvo grafas Bobrinskij). Karo teismo komisijos, vesdamos politines bylas, ne-silaikė valdiškų nuostatų, ypač renkant kaltės įrodymus. Mu-ravjovas tik žiūrėjo, kad ka-ro lauko teismas nešvelnintų savo sprendimų.. Esame įsiti-kinę, kad ištremtųjų dauguma buvo žmonės, veikliai sukili-me nedalyvavę, visiškai ne-kalti. Muravjovo aplinkoje atsirasdavo drašuolių, kurie kreipė generalgubernatoriaus dėmesį į tai, kad baudžiami ir tremiami visai nekalti žmo-nės.

— Gali būti, — atsakydavo šis nepateiktas balsas: — ne visi jie dalyvavo sukilime, bet visi galėjo jam pritarti. — Šitie žodžiai nusako visą Muravjovo politiką.

ir festivalio dalyviams — pa-baltiečiams — žygiuojant sos-tinių gatvėmis pasigirsdavo šūkiu: «Tegyvuoja Lietuva», «Lai dzivo Latvija» ar «Elagu Eesti». Jei žygiuodavo kitų tautybių dalyviai, minia juos sutikdavo tyliai ar net su švil-pimais. Lietuviai studentai at-sidūrę kituose Pabaltijo kraš-tų miestuose visuomet pasi-junta esą kaip namie.

— Rugpjūčio mėn. pradžio-je Vilniaus universitete vyko stojamieji egzaminai Juos lai-kė gausus būrys jaunimo, dve-jus metus išdirbusių gamybo-je. Daugiausia gamybinių nu-matę stoti į chemijos fa-kultetą. Šiais mokslo metais į pavergtos Lietuvos aukštą-sias mokyklas atvyko laikyti stojamųjų egzaminų apie 600 gamybinių — juos įmonės pasiuntė mokytis su stipendi-jomis.

— Rugpjūčio 4 d. per Vil-niaus radiją buvo transliuota radiofonizuota K. Donelaičio poema «Metai». Vaidinimą re-žisavo A. Kernagis. Vaidino daugiausia dar laisvosios Lie-tuvos laikais pasižymėję teat-ro aktoriai O. Knapkytė, J. Stanulis, Stp. Jukna, V. Der-kintis, iš pokario metais iški-lusių: B. Bratkauskas ir kt.

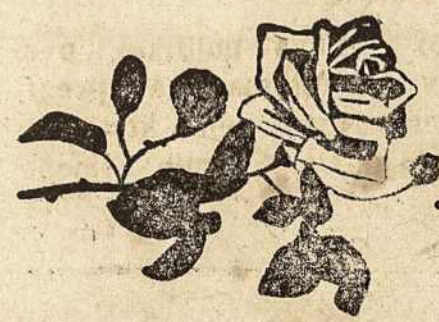
— Lietuvos archeologai šiais metais įvairiose krašto vieto-se tyrinėję įvairių laikotarpių archeologinius paminklus, rug-pjūčio 6 d. ilniaus radiją in-formavo apie atliktus darbus istorijos okslų kand Kuli-kausko vadovaujama archeo-logų grupė tyrinėjusi piliakal-nį Vilkaviškio rajone. Tai vienas stambiausių buvusių jotvingių žemės piliakalnių. Kita grupė vadovaujama is-torijos mokslų and Kali-nauskienės, kasinėjo daugiau sia vėlyvajam geležies am-žiui priklausčius pilkapius Ukergėje. Buvo išvykusios dar dvi archeologų grupės.

Muravjovo valdymas, kuris siaubo šurpu sukretė visą Europą, visiškai pateisino ca-ro vltis — tai pat Aleksan-dras II pareiškė padėkos reskriptu Muravjovui, datuo-tame Nicoje 1865 m. balan-džio mėn.,» rašo B. Lima-novskis.

O istorikas Šlivinskas suki-limo reikšmę šitaip apibū-dina:

«Sukilimas pralaimėjo ko-vą, bet nepralaimėjo kovos už nepriklausomybę idėjos. Todėl 1863 m. kruvini la-pai... visiems laikams pasi-liko kiloūs ir garbingi.»

Sukilimo tradicijomis mito-to mūsų tautos atgimimo apaš-talai.

1863 M. Sukilimas

Tas kraujas ir tos ašaros — tai lietu-vo garbė, ir jis jos niekad neišsižadės.

Elžikonis, Varpas, 1905 m.

(pabaiga)

«...Nuo pat pirmųjų Murav-jovo atvykimo į Vilnių dienų teroras kabėjo ore. Visi lau-kė bausmių, bet niekas nenujautė, kas netrakus turėjo prasidėti. Drebejo visi: kalti ir nekalti.

... (Muravjovas) susilaukė ne paprastos garbės, pakoręs dvarininką Valavičių, nors bu-vo išpėtas, kad iš Peterburgo jau išsiųstas malonės raštas. Tada jis ištare žinomus žo-džius:

— Aš ne iš tų Murajovų, kurie kariami, bet iš tų, ku-rie patys karia.

Vieną dieną, gavusios įsa-kymą, visos valdžios įstaigos šešiose gubernijose (Vilniaus, Kauno, Gardino, Minsko, Mo-hilevo ir Vitebsko) buvo ka-

riuomenės apsuotos ir krafo-mos. Ieškota įrodymu, kad «lenkų kilmės» valdininkai dalyvavo ar rėmė sukilimą, versta bylos, žiūrėta po bal-dais, už spintų, perversta mo-kinių knygų ir sąsiuviniai... Nieko nesurasta!

Kodėl tai buvo daroma greit paaiškėjo: kalnu paskelbtas kiekvienas katalikas. Prasidė-jo masiški persekiojimai. Ne-pasitenkinta išvarius visus ka-talikus iš įstaigų. Įsakyta pa-daryti sąrašus visų įtakingų gerbiamų apylinkėje asmenų ir juos pradėta tremti į Sibi-rą ar Rusijos gilumą. Daugybė šeimų be tarymo ir teis-mo etapo keliu išsiųstas iš gyvenamų vietų, o jų turtas konfiskuotas.

Muravjovas pasirodė ypač veiklus reikalaudamas įvairių

Komjaunimo Varovas ir Tamsiosios Sovietinio Gyvenimo Pusės

A. Česnavičiaus teiginiai komjaunimo plenumė — sunkiai vyksta jaunimo komunistinimas. — Jaunimas mažai domisi žemės ūkio specialybėmis. Kai dienraštyje nutrinamas žodis «tamsiosios»

Elta. Liepos 30 d Vilniuje įvykusiame komjaunimo plenumelabiausiai rūpintasi, kaip komunistiniai auklėti Lietuvos jaunimą ir tuo reikalu priimtas nutarimas Komjaunimo CK pirmasis sekr. A. Česnavičius («Komj. Tiesa» 150 nr. rugp. 2) ne tik nurodė į visą eilę sunkumų lie uviškąjį jaunimą komunistinant, bet ir į kitus kliuvinius, su kuriais susiduria partiniai varovai Lietuvoje.

Lietuvos jaunimas verčiamas dalyvauti ne tik vad komunistinio, bet ir ūkinėje statyboje. Pvz komjaunimas šefuoja kaupiamąsias kultūras ir tas pats Česnavičius jaunusiskundžia, kad visoje eilėje kolchozų «jaunimas netgi neži o, kur šios kultūros pasėtos». Komjaunimas atsilieka ir pramonėje, transporte, statyboje. Kaip Lietuvos gyventojai katinami dalyvauti valdinamame judėjime «už komunistinį darbą» liudyja Česnavičiaus teiginys — dalyvauja 70% visų dirbančiųjų.

Pavergtos Lietuvos komjaunimo vadovybė kreipia daug dėmesio į moksleivių gamybinių mokymą, tačiau padėtis nėra patenkama, nes Česnavičius nusiskundžia: komjaunimo komitetuose «visiška painiava moksleivių gamybinių brigadų atžvilgiu»

Komjaunimo vadovas skundėsi ir eoku jaunimo susidomėjimu darbo žemės ūkyje. Pavyzdys: 1962 metais kas dešimtas jaunas žemės ūkio specialistas nuvykęs į paskyrimo vietą. Iki šiol į aukštąsias žemės ūkio mokyklas ir

technikumus tebuve paduota tik 45% planuotų pareiškimų. Komjaunimo vadovus jaudina tai, kad daug vaikų ir merginų neturi aštuonmečio išsilavinimo, o iš jų mokosi tik 16 — 15%. Dar kitas trūkumas vakarinių ir neakivaždinių mokyklų darbe — mokslo metus sėkmingai baigia tik 55 — 60% pradėjusių lankyti mokyklas.

Kad dedamos didelės pastangos komunistinti jaunimą liudyja plenumė paskebtas Česnavičiaus teiginys: praėjusiais metais komjaunimo politinio švietimo tinkle mokėsi 66 000 jaunimo ir beveik tiek pat sūdavo marksizmą leninizmą.

Partija per komjaunimą vis labiau skatina jaunimo politinį švietimą ir suprantama, kad čia Česnavičiaus rūpesčiai nedaug skiriasi nuo vyr varovo — Sniečkaus paraginimų nusiskundimų bei pabarimų. Pvz komjaunimo vadovas nepatenkintas Lietuvoje veikiančiomis leidyklomis — esą jos leidžiančios vadovėlius, kuriuose «neleistinai mažai dėmesio skiriama brangiojo Lenino gyvenimui».

Česnavičiu kaip ir Sniečkui rūpi kova su vad praeities liekanomis — «religiniais prietarais» — esą «religinis fanatizmas žymiu laipsniu jau pakirstas» ir toliau dejuojama, kad nesą jokio pagrindo nusirinti Jaunimas dar para gintas kovoti ir prieš chuliganizmą, girtuokliavimą, kyšininkavimą ir kitas «praeities atgyventas» (tikrumoje, daugumoje bolševikinio režimo pa-

Ak, maža, graži gėlele,
Tu pražydai tarp audrų
Ant plataus ir didžio kelio
Tarp Rytų ir Vakarų.

Pūtė vėjai, žiaurūs vėjai,
Linko liepos, ažuolai,
O tu augai, tu žydėjai
Ir į saulę vis kilai.

Vis į saulę! Vis į saulę!
Lyg legenda tu šventa.
Kiekviena ten žemės sūja
Mūsų krauju atpirkta.

Ak, maža, graži gėlele,
Argi tu ten, argi tu
Užmiršta ant didžio kelio
Sumiat purvianu batui!

darinius — E).

Česnavičius taip pat puolė meno, literatūros kūrėjus ir pripažino, kad vis pasitaiko tokių knygų ir paveikslų, kurie «velniai sakant, sukelia mūsų nusistebėjimą». Česnavičiui ypač apmaudu, kad tų rašytojų iškrypėlių tarpe kaip tik daugiausia pasireiškia jaunieji au oriai, gi komjaunimas juk atsako už jų auklėjimą.

Česnavičius savo pranešime buvo prasitaręs kad jaunieji rašytojai kartais susivilioja «tamsomis tarybinės tikros pusėmis». Būdinga tai, kad «Komj. Tiesoje» žodis «tamsiomis» ištrintas, tačiau jis kiekvieno skaitytojo bus pastebėtas. Tai vienas iš pastaruju metu (pvz «Tiesoje») pasitaikiusių redaktorių «pražipopsojimų», kai tekstuose praleidžiami net ištisi saki-

niai ar, kaip Česnavičiaus pranešimo atveju, viešumon patenka «tamsios sovietinio gyvenimo pusės». Kaip ir anksčiau, plenumė buvo puola mi rašytojai Baltrūnas, Daurtas ir Lankauskas o «Per galės» žurnalo red. kolegija pabarta nes ji savo puslapius paskirianti «idėjiškai nebrandiems kūriniams».

Pagaliau, šios vasaros komunistinių varovų pareiškimuose jau ranlame naujbruožą smerkiami «draugų kinų» išpuoliai prieš Sovietų Sąjungos partiją. Grynai pagal Maskvos receptą nuskam ba štai kokie, seniau vargiai įmanomi teiginiai: «draugų kinų veiksmai sukelia mūsų jaunimui rimtą apgailėstą, susivylimą ir griežtą pasmerkimą tų, kurie nori sukirsti mūsų tautas». Čia aišku, kad lietuviškasis jaunimas

vargiai suplaktinas su pačia partija ar jos įrankiu — komjaunimo orgaizacija. Tas jaunimas nei reikš apgailėstavi mo, nei griežtai smerks naujusius «kiršintojus».

LIETUVOS FILOSOFAI DISERTACIJAS GINA SOVIETIJOJE

Aštriai «Tiesoje» (147 nr., birž. 25) puldamas vad. buržuazinius nacionalistus. Vilniaus universiteto filosofijos katedros doc. I Zaksas nurodė, kad šiuo metu Lietuvoje dirba 19 filosofų mokslų kandidatų iš jų 14 savo kandidat. disertacijas gynė ne Lietuvoje, o įvairiose Sovietijos respublikose. Pats Zaksas savo daktaro disertaciją gynęs Maskvoje. Zaksui daug padėjo Maskvos filosofai G. Platonovas, S. Petruševskis ir ypač antropologas N. Čeboksarovas.

AUKŠT. MOKYKLŲ ABSOLVENTAI LIETUVOJE

Birželio 27 d. Kauno Politechnikos institute 691 absolventui buvo įeikti diplomai — tai buvo tryliktoji laida. Birželio 29 d. Vilniaus universitete buvo įteikti diplomai būsimiems mokytojams, gydytojams ir kitiems ūkio bei kultūros darbuotojams. Vilniaus pedagoginiame institute tą dieną diplomus gavo 219 mokytojų. Birželio 30 d. Kauno Medicinos institute įteikti diplomai 255 gydytojams, stomatologams ir provizoriams (12 laida). Birželio 29 d. veterinarijos akademijoje diplomus gavo 67 specialistai, iš jų keturios merginos. Tai buvusi 22 ji akademijos laida.

Dr. Juozas Prunskis

Krauju Rašytas Pespėjimas

(turi būtina uždrausti atominės bombos. Red.)

Neužmirštamoms atminties prof. Kazys Pakštas paskutiniu metu kalbėjo: «Mano šūkis — Lietuvos laikrodį pasukti 100 metų pirmyn — ne išsipildė laikrodis buvo sugadintas. Tačiau dar mes parvežkime einantį laikrodį — atitinkamai paruoštą, viską stebintį protą». Stebinčiu protu žvelgdami į dabarties reiškinius, galime džiaugtis ne paprasta pritaikomųjų, tikslų jų mokslų pažanga kas mus visus džiugina. tačiau kartu ir liūdina liūdina faktas, kad moraliniu atžvilgiu tarptautinės teisės reikaluose žmonija pažangos nedaro. Grynai materialinė pažanga be moralinės gali grėsti žmonijai didelėmis katastrofomis. Apie tai nereikia spėlioti, nes jau turime faktų, krauju rašytų perspėjimų.

Čia turima mintyje neseniai Amerikoje paplitusi knyga,

vardu «Children of the A-Bomb». Tai yra atominės bombos sprogimą Hirošimoje, pergyvenusių moksleivių ir studentų laiškų vertimas ir japonų kalbos Tokių laiškų apie 2000 buvo iš 10 to miesto pradžios mokyklų 8 progimnazijų, 10 gimnazijų ir 4 kolegijų bei universitetų. Tuos laiskus 1951 m. surinko Hirošimos universiteto rektorius dr. Arata Osada, miręs 1962 m. ir iki mirties, ji ištikusios dėl radiacijos, darbavęs, skleisdamas taikos idėjas ir rūpindamasis našlaičiais likusių ir sužeistų Hirošimos vaikų iš laikymu.

LABIAUSIAI JAPONIJOJE SKAITOMA KNYGA

Dr. Osada, iš gautųjų laiškų atrinkęs pačius būdingiausius, išleido juos atskira knyga, kurios iki pernai jau buvo išėję 18 laidų. Ji tapo la-

biausiai perkama Japonijoje knyga. Į anglų kalbą šią knygą išvertė amerikietė J. Clark, ištekėjusi už japono zoologo dr. Dan ir Ruth Sieben Morgen, tarnavusi bibliotekininke amerikiečių aviacijos bazėse Japonijoje.

Tie jaunų japoniukų laišukai yra sukrečiantys. Štai, Keiko Sasaki mergaitė, 1945 m. rugpiūčio 6 d., kai ant Hirošimos krito atominė bomba, buvusi tik 6 m amžiaus pasakoja, kaip po to baisaus sprogimo jos močiūtė, gyvenusi su ja kaime, nuvyko į Hirošimą ieškoti mergaitės motinos. Grįždama parsinėšė tik motinos auksinį dantį ir alkūnės kaulą. Nelaimingoji visa buvo atominės bombos sudeginta.

MIESTAS — KAIP IŠDEGUSI DYKUMA

Yoshimi Mukuda, buvusi tik pirmame skyriuje, kai sprogo atominė bomba, pasakoja, jog visas miestas atrodė kaip išdegusi dykuma. Ji matė su degusį tramvajų, kurs stovė-

jo lyg skeletas, o keleiviai buvo paversti į pelenus. To shihiko Kondo, taip pat tą nelaimingą dieną buvęs pirmo skyriaus mokinys, rašo, kai jo broliukas dėl to sprogimo išėjo iš proto. Uždegęs žvakę ir žiūrėdamas į savo brolio veidą, jis pamatė jį visą sutinusį padengtą puslėmis. Jis atrado tik savo motinos suanglėjusį lavoną, o tėv s motinos pelonus pasinėšė dežutėje namo amžinam šeimos atminimui.

Kai aš tai pamačiau, — rašo berniukas, — jaučiausi, lyg būčiau įritęs į patį jūros dugną. Tą pačią naktį ir brolis išleido paskutinį atodūsį. Tada aš buvau pirmame skyriuje, — pasakoja japoniukė Yuriko Kohno: — Vos tik mes buvome suėję į klasę ir susėdė, laukdami mokytojo, susėdė, kai staiga langai pasidarė šviesiai raudoni. Su baisu tretėjimu išdužo stiklai. Aš buvau supurtyta. Pažvelgiau į savo rankas — jo mis tekėjo kraujas, nors aš nieko neįjauciau.

PRIEŠ AKIS IŠKILŲ UGNIES JŪRA

— Kai pamačiau, kad mūsų namas dega, — tapau lyg pa blūdęs, — pasakoja berniukas Shizuo Sumi — prieš mano akis iškilo lyg ugnies jūra ir, net kelioms valandoms praslinkus, liepsnos nelinko užgesti.

Mergaitė Setsuko Yamamoto prisimena, kaip ji išgirdo baisų sprogimą, kaip pasidarė baisiai tamsu, ir ji negalėjo matyti net savo motinos veido nors ji buvo čia pat. Namas griuvo, didelis sienojus prislėgė motinos dešinę ranką ir nugarą. Savo laisvąją kaire ranka motina padėjo mergaitei išsilaisvinti, bet mergaitė jokiu būdu negalėjo pajudinti motiną slegiančių sienojų. Iš visur girdėjosi pagalbos šauksmai. Ir mergytė suriko, kiek tik galinti, šaukdama pagalbos. Tačiau iš niekur pagalbos nebuvo. Motina ragino mergaitę gelbėtis, mes gaisro liepsnos jau artėjo.

(B. D.)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Julija ir Irenė Jurgelevičiūtės, Lucia Jodelytė, Irena Šimonytė, Vincas Tubelis

Mirop Pasmertkojo Paskutinis Žodis

(Dėdės Juozo Laiškas Poniai Akmenei)

Mieloji Ponia.

Visuose kraštuose buvo toks senas paprotys, kad ir mirti pasmerktas nusikaltėlis galėjo pasakyti savo paskutinį žodį, pareikšti savo paskutinį norą ir pagal išgales, tas jo noras buvo stengiamasi patenkinti (tik tik bolševikai to papročio jau nepripažįsta). Kadangi aš buvau viešai per «Mūsų Lietuvą» (Rugpiūčio 17 dienos numeris) apkaltintas, kaip nusizengęs ateitininkų ideologijai. Itai tegul būna leista ir man pasinaudoti anuo gražiu papročiu — bent pasiteisinti.

Pirmiausia, noriu padėkoti už pagyrimus, tiek jaunimui, tiek man jaunimo šventės proga. Taip daro kiekvienas kritikas — pirma pasitraukia arčiau, kad paskui galėtų geriau užkirsti.

Kai kurie Jūsų priekaištai man atrodė tokio svarumo, kaip Petronėlės Oriantės no velėje «arti iš Miesto» Moterėlės neg ledamas marčiai išrasti kito priekaišto dejavo «Kam ji iš miesto «Solo padainavo gražiai, bet nedraisiai», «Linarautyje trūko linų ir tt Visi šitie dalykai maži ir nėra per daug reikšmingi. Jeigu Jūs nebūtumėte mane apkaltinusi nusikaltimu ateitininkų ideologijai, tai visai ne būčiau šito laiško rašęs. Bet jau kartą pradėjus pakalbėti apie visa iš eilės. Pirmiausia norėčiau pastebėti, kad montaže buvo ne tik du jaunučių šokiai, kuriuos su dideliu pasišventimu paruošė jų vadovė p. M. Vinkšnaitienė, bet taip pat ir trys («Kalvelis», «Kubilas» ir «Kepurnė») jaunesniųjų ateitininkų, paruošti p. Irenos Šimonytės. Beto pirmoje programos dalyje buvo visa eilė dainų parengtų p. mokytojos M. Kindirienės ir antroje — ateitininkų choro vadovės p. Elvros Kilčiauskaitės — Belucci. Tegul gal jos, Poniai, ir nelabai patiko, bet kas nedalyvaavo šventėje, iš Jūsų korespondencijos susidarys įspūdis, kad dainavo tik vienas Albinas. Tarp montažo skaitytojų liko užmirštas Eduardas Vinkšnaitis.

Dabar dėl papročių kiek aš išmokau, ir trumpus metus gyvendamas Lietuvoje mačiau, dauguma gražiausių mūsų darbo papročių yra surišta su pabaigtuvėmis. Linaravio papročius rodos ir mes

stengėmės pavaizuoti Mer-gaitės linaravį baigusios, organizavo pasiūlymus laukė bernelių, dainavo linų dainas («Viena linelius pasėjau» «Pasėjau linelius ant pylimo»), šoko linų šokius («Inel», «Aštuonytį»). Kad teatre rautų linus nesu matęs ir neišvaizduoju, kaip tai būtų galima padaryti. Mačiau mūsų garsaus teatrolo K. Veličkos parašytą ir jo paties režisuotą «Šienapiūtę», bet ant scenos niekas šieno nepiovė ir jo negrėbė, bei į kupetas nekrovė. Kai mes prieš keleta metų statėme «Nulinkusias varpas» atsinešėme į sceną dalgius ir grėblius (Veličkos Šienapiūtėje nė to nebuvo), bet linus raunant, kiek aš prisimenu joki įrankiai neavartojami.

Kad dekoracijoje nebuvo linų rikučių ir man labai gaila. O atsitiko šitaip — Nė vienoj knygoj nei fotografijoj jų pavyzdžio neįtikau Savo mintyje dar nešioju ryškų jų atsiminimą bet nemoku piešti, todėl negalėjau modelio pagaminti. Tą padaryti prašiau keleta sutiktų žmonių, bet ir jiems neisekė. Nesant pavyzdžio, jaunuolis kuris piešė dekoraciją negalėjo nupiešti linų gubų, nes pats jų niekad nėra matęs.

Be abejo mus visus žavi žmonės, kurie pereina per gyvenimą nežiūrėdami nei kairėn, nei dešinėn. Tačiau jų yra maža. Mane labai žavi ir kita žmonių grupė Žmonės, kurie, kad ir buvo gyvenime paklydę ar nusivylę, bet išgyvenę pačią didžiausią krizę, atsitiesia, prisikeičia ir likusią gyvenimo dalį pašventčia idealo tarnybai. Regis, šitie žmonės žavi ne tik mane. Bažnyčia tokius atsivertėlius, kaip Paulių, Augustiną ir daugelį kitų išskėlė net į altorių garbę. Ir tas mūsų vaidinimo jaunuolis, kuris po nią taip «nemaloniai nuteikė» yra tautinis atsivertėlis Mums buvo svarbu ne tai, kad jis tapo pesimistas, rezignavo, net bandė nusizudyti Mums buvo svarbu, kad ši paskutinė kraštutinė situacija, kad ir ant gatvės gulint davė jam progos susimąstyti, grįžti į save, atsimentinti savo tėvynę ir galų gale tarti: «TU MANO LIETUVA, LINŲ ŽIEDO DAINA». Šituos žodžius mes laikėme jo atsivertimu, ir už tai jis mus žavėjo Žavėjo

Mano tėviškė — mėlyno Nemuno vingis,
Gintariniai krantai ir sena Palanga.
Supa vilnį ramiai drungnas vėjas

aptingęs.

Smėly plakas pavargusi ma ių banga.

Mano kraštas — laukai ir beržynai ir kalvos,
Lyg pražydę linai — ten padangė gili.
Neužmirštamas tėviškės kvapas ir spalvos,
Kai užminga diena — ir skaišti, ir tyli.

Neužmirštos tėviškės naktys rasotos
Su šlavėjimu žiedo, su lapo šerkšnu,
Ir variniai beržynai ir dienos miglotos,
Ir laukai išrašyti sidabro šalnu.

Myliu aš giesmę paprastą vyturio mažo
Melsvame danguje ant arimų pilkų.
Myliu aš gilia žiemą, kur braižo ir rašo
Raštą nuostabų ant ežerų ir langų.

Aš ilgiuosi nublankusių liepų prie sodo
Ir karpytų klevu, ir miegūsto vandeus.
Ir čezėjimo dalgio — graudaus ir vienodo,
Ir pavasario žalio, ir pilko rudens.

Bet labiausiai ilgiuosi tavęs, mano liaudie!
Skamba tavo kalba nuostabi ausyse,
Ilgesinga da na gaudžia vėl man kaip gaudė,—
Vėl išvargu i kyla lyg žiedas dvasia.

Amžiu smūgai giliai tavo veidą išraižė,
Akys dūbs duobėm nuo rūščių sopulių
Tave priešai kankino ir draskė ir aizė —
Tai dėl to aš tavęs nemylėt negašiu.

Aš gimiau tavyje Tavyje aš išaugau,
Vienas kūnas ir kraujas Tu — aš aš tai tu:
Su tavim šakomis, šakomis aš suaugau, —
Mes kovosim drauge ir laimėsime kartu.

1942

daug daugiau už tūkstančius rytų jaunuolių, kurie niekad neišgyvena krizės, bet taip sau pamažu nuo lietuviškų reikalų atsala, paskęsta patogiam gyvenime, sukuria mišrias šeimas ir visai žūna savo tautai. Todėl mes nelaikėme nusikaltimu ateitininkiš kai ideologijai ji parodyti scenoje. Mes norime, kad lietuviais išliktų ne tik tie, kurie niekuomet iš lietuviško kelio nekryptelėjo į šalį, bet ir tie, kurie iš jo jau į klyst kelius pasukę. Manėme, kad šis pavyzdys jiems gali duoti progos bent pagalvoti.

Niekad nemačiau lietuviškuose pasiūlyminimuose kad kai dalis jaunimo pradeda šokti ar žaisti, kiti išgaruotų iš salės ar aikštės, todėl ir scenoje vaizduodamas pasiūlyminimą, nesistengiu jų užkulisį išgrūsti. Man atrodo gražu, kad likusieji sudaro tam tikrą gyvą dekoraciją. Ponia, juk grožis yra toks subjektyvus dalykas, kad ir aš negaliu jį pradėti jausti

taip, kaip Jūs jaučiate, net po nuolatinų ūsų kartojimų. Negaliu nors ir sutinku, kad Jūsų skonis aukštesnis. Juk, kai Jūs studijavote literatūrą, lankėte teatrus ir kitaip ji lepinote, eilučių autorius kaip vargšas berčiukas dirbo didmiesčio sklede ir visų tų progų neturėjo ir jei dabar rengia jaunimo šventę, tai ne dėlto, kad laikytų save režisierium, ar norėtų pasižymėti, bet dėlto, kad galvoja: «Be manęs vargiai kas nors ją rengtų.» Gal klysta? Jei Ponia, tokį žinote, mačiau, te pranešti man Mielai per leisiu šią garbingą pareigą, o pats atostogų važiuosiu į pajūrį. Ir prižaduo, tikrai su grįšiu pažiūrėti šventės programos ir nusipirksiu pakvietimą.

Mes juokėmės iš nusigyvenusio Lietuvos bajoro, kuris įs kišęs kuiną į vež muką, va žiuoja įsivaizduodamas, kad lekia karietoje su nenulaikoma mais obuolmušiais erzilais.

Visai panašus vaizdas, kai

PIKNINKAS

Rugs 7 d (7 de Setembro)
S Paulo Moksleiviai Atkai
rengia pikniaką į CHACARA
SANTO ELIAS, ant 17 kilo-
metro ESTRADA DE COTIA,
kur yra daug gražios vietos
ir gera baseinas (piscina) ku-
rią galėsime naudoti.

Rezervuotų autobusuų ne-
bus. Tą gražią vietą galima
pasiekti paprastais autobusa-
s kurie išvažiuoja kas 20 min.
iš Anhangabaū visai prie Av.
São João (kur anksčiau buvo
Cine D. Pedro II) Kelionė į
vieną pusę kainuoja Cr.\$55,00.

Visi norintieji dalyvauti,
prašomi atvykti — nereikia

(pabaiga 6 pusl.)

kritikas vertindamas progra-
mą, užmiršta kad ją rengė
vaikai ir jaunimas, sunkiai
kalbą lietuviškai, vertina ją
teatro mastu. Jieško ten užuo-
mazgos, intrygos ir atmaz-
gos. Visvomet, kai skaitau to-
kią kritiką, truputį nuliūstu.
Kodėl? Kodėl taip bijoti kri-
tikos? Ponia, turbūt pakario-
site panašius žodžius. Kritika
turi prasmę ten, kur rei-
kia paakinti kritikuojamojo
dėmesį kad čia ir čia turi
būti geriau, nes kitaip jis to
nežinotų. Mes ir patys žino-
me kad daug kas turėtų bū-
ti daug geriau, bet šitomis
sąlygomis nepajėgiame ge-
riau padaryti. Juk nuo 8 val.
vakaro iki 12 nakties yra tik
4 valandos laiko. Ir atostogų
mėnesis taip pat turi tik 31
dieną. Todėl ir kritika nusto-
ja savo prasmės.

Ir motina, kuri darė viską,
ką galėjo savo vaikų auklė-
jimui ir pati mato, kad liko
daug spragų esidžiaugtų, jei
kas nors viešai laikraestyje
jas iškeltų, nors tai ir būtų
labai objektyvi tiesa.

Kai kritikas rašo, jis kalba
ne tik savo, bet ir kitų žiū-
rovų vardu, net ir tuo atve-
ju, kai kiti tokiais nuomoni-
nepritartų. Daug kartų turė-
jau progos išgyventi, kaip vi-
sa tai labai neigiamai pavei-
kia jaunimą. Juk visi turbūt
sutiksime, kad jaunam tauti-
nių šokių mokytojui entuziaz-
mo nekelti, kad jo ilgų va-
landų darbas buvo įvertintas
kaip «susistumdymas». Rei-
kia daug pastangų jį vėl nau-
jam užsidegimui laimėti. Bū-
kite tik a. Ponia, ir šį kartą
lietuviškam jaunimo reikalui
nedaug buvo pasitarnauta.

Su meile, pagarba ir
liūde-io šešėliu širdyje

Jūsų

Dėdė Juozas

Lietuvi
Klausk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį, 14 val. per RADIO NOVE DE JULHO, trumpomis 31 metro bangomis.

Patarimus, aukas siūsti šiuo adresu. Mons. P. Ra-
gažin kas, caixa Postal 4118. São Paulo.

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstiaukus, rubelius nau jagimiams ir kit.

Rua Jundiapéba, 45. Fone : 63-4258 Vila Zelina (arti R. Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIA LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS
Advogada

ESCRITÓRIO **RESIDENCIA**
Praça da Sê, 323 - 10 c/101/102 Rua Coelho Neto, 281
Fone 33-9951 Fone: 63-3697, V. Prudente

Escritório Contábil Vila Zelina S/C Ltda.

(REGISTRADO NO C.R.C.)

RAPIDEZ — HONESTIDADE — PREÇOS MODICOS

Horário: das 8 às 19 horas

Aberturas de firmas - Encerramentos de firmas - Transferências de firmas - Contratos na Junta Comercial - Disratos na Junta Co-
mercial - Registros de firmas na Junta Comercial - Escritas com contabilidade em geral - Escritas fiscais em geral - Contratos de locações - Cartas de fiança - Seguros de fogo - Seguros de aciden-
tes - Requerimentos em geral - Defesas e recursos

PRACA SÃO JOSÉ DOS CAMPOS, 8 - SALAS 1 E 2 -
FONE: 63-6005 - VILA ZELINA - SÃO PAULO

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIO

INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLASTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas. LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

PRACA S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915

Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros irengimui namu reikmens ir zaislai, ivairiausios do-
vanos visoms progoms;

ESCRITORIO CONTABIL

NASCIMENTO

Irmãos Nascimento
REG. C.R.C. SP. N.º 1.484

Atlieka firmų atdarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apykeaitas, sutvarko dokumen-
tus, sudaro sutartis surašo prašymus ir ki-
tos rusies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 - Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

ALEKSAS KALINAUSKAS
Advokatas

atlieka visus teisinio pobudžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskittis, doku mentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Residencia: **Raštinė:**
R. Joaquim Piza, 204 R. 15 de Novembro, 244
4 o - Sala 7 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA LTDA
Madeiras em geral

SEDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 Fone: 52-0229
Enderêço Telegrafico: « C A B I U N A »
Rio de Janeiro

Serraria « I T A » — Serra dos Aimorés — Municipio de Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA
"SOFIJA"

Mokina kirpimo siuvimo, madų mode lių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis-
truota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaite -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

VIENINTEL'AI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMĀOS CARRIERI LTDA

LINDOYA VILIO yra gerai žinomas gėrimas kario puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite įsitikinkite ir visados naudokite

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 SĀO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė riktai ras

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 4-C TEL. 63-3285 VILA ARLINA

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA LENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį Pa que das Nações 10 val. Casa Verde, 17,15 val.

Antrą :
Jačana klierikų kopl. 7,45 val. Bom Retire, 10 val. Utinga 18,00 val.,

Trečią :
Agua Rasa 8 val.; Moinho Velho 11 val., Lapa 16 val.,

Ketvirtą :
Vila Guilhermine 17 val. Paskutinį :
Vila Anastacio 8,30 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS TRANSLIACIJOS
(Lietuvos laiku)

VAKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val. Sekmadieniais 10,30 iki 11 val. 19, 25; 31 ir 196 metru bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama ANTRADIENIAIS 18 val. 40 min.

SIUVÉJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Cielames, 510 (sėde propria) — Vila Bela

MŪSŲ Lietuva

AV. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

LIETUV ŠKOS PAMALDOS

Rugs 1 d. Parque das Nações 10 val, ir Casa Verde 17,15 val

O rugsėjo 8 d. Bom Retire 10 val lietuviškos pamaldos perkeliamos iš Šv. Edvardo bažnyčios į Sta. Inez kolegijos koplyčią Rua Tres Rios

— Rugs. 25 d; mirė Augustinas Abaris, gyvenęs Bom Retire, gimęs 1885 m. Aleksandravėlėje, Rokiškio apskr. Paliko liudesyje 3 dukteris: Emilija, Bronė ir Lina a, žmonės: Aleksandrą Švitry ir Bronių Sajauską, anūkus Ibertą ir Osvaldą Švitrus ir dukarą Kietį. Augustino žmona jau mirusi prieš 7 metus. Palaidotas Formozos kapinėse 7 tos dienos Mišios bus ši šeštadienį 7.30 val. V. Zelinoj Prašoma gausia dalyvauti!

— SALIOMĖJA NARKELIŲ NAITĖ, žurnalistė ir savaitraščio "Vienybė", išeinančio New Yorke, redaktorė žurnalistiniais tikslais, jau pora savaitių lanko Pietų Ameriką. Šią savaitę lanko São Paulo. Rugsėjo mėn 30 d vakare iš Congonhas iškrenda į JAV. Rugsėjo mėn. 1 d. jau bus Toronte Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime. Kelionės įspūdžius aprašys "Vienybėje".

(pabaiga iš 4 pusl.)

iš anksto pranešti. V. Zelinos jaunimas susirinkti prie bažnyčios 6 val. ryto — iš kur kartu išvažiuos.

Tik ne amirškite pasiimti užkandžių ir vandenių, nes ten arti nėra kur gauti.

Po piet yra numatomas lietuviškų šokių, dainų ir žaidimų popietis.

Tad nepamirškite — Rugsėjo 7 diena — CHACARA SANTO ELIAS — Km 17 da Estrada de Cotia.

SESELĖ M EVANGELISTA viena iš pirmųjų penkių seiliu, atšventusi 25 metų jubiliejų. didelę savo gyvenimo dalį praleidusi Brazilijoje, daugiausia Vila Zelinėje, savo sveikiau būdu įsigijo daug simpatijos palankumo pagarbos, rugsėjo mėn 30 d 20.30 val iš Congonhas iškrenda į Ameriką. Mokytojaus Pittsburghe, Pa. šv. Kazimiero parapijoje. Laimingos kelionės ir greito sugrįžimo į São Paulo

— **ONA VITONIENĖ**, 82 m. amžiaus, mirė 28 d rugsėjo mėn. Mokoje Vetonė yra kilusi iš Lietuvos apskr. Palaidota Araça kapuose Nulūdime paliko keturis sūnus: Joną, Matą, Vaclovą ir Antaną ir dvi dukteris: Oną Sidaravienę ir Genę Čaižauskienę žmonas marčias. anūkus Septintos dienos mišios egzekvijos bus 3 d rugsėjo 7 val. Vila Zelinoje Giminės ir pažįstami kviečiami atvykti į šv. mišias

— Praėjusį šeštadienį Vila Zelinoje, seselių pranciškiečių jubiliejaus proga, 7 val. vakare šv. mišias laikė Dom Paulo Rolim Loureiro, Mogi das Cruzes vyskupas. Gražiai giedojo gimnazijos choras. Po to gimnazijoje buvo melinė programa ir vaišės. Svečių tarpe buvo ir Lietuvos Konstitucijos p. Al. Polišaitis su Ponia. Rugsėjo mėn. 27 d., seselių atvykimo į São Paulo dieną, Vila Alpinoje, novicija

te, padėkos šv. mišias laikė Dom Vicente Zioni, São Paulo Arkivyskupijos vyskupas auxiliaras. Jubiliejus praėjo ir vėl prasidėjo darbo metai...

— **GENĖ PAKALNYTĖ** ir **ADOLFAS SAGEVIČIUS** rugsėjo mėn. 16 d. Toronte su mainė žiedus — sukūrė šeimos židinį G Pakalnytė Kanadon išvyko gegužės mėn. pradžioje. Laimingo gyvenimo.

— **Laiškai:** O. Masienei, A. Lazdauskui, O. Šimonienei, A. Guigienei, A. Tylai, Alb. Tijnėlvi, A. Balčiūnienei, I. Šimonytei, Pr. Zagorskienei.

— **Vyrų Brolija** 8 d rugsėjo ruošia pikniką į Praia Grande. Užsirašyti pas valdybos narius. Ryto 5.30 val išklausys šv. mišias, ir po mišių 6 val vyks autobusais į Praia Grande. Programoj bus pasilinksminimas grojant lietuviškai muzikai.

PAIEŠKOJIMAS

Brolis iš Lietuvos paieško savo brolių gyvenančių Brazilijoje. Prano ir Jono Mackevičių, M. kile iš Kauno srities, Kruonio valsčiaus, Angliškų kaimo leškantieji arba apie juos žinantieji prašomi pranešti šiuo adresu: Av. Zelina, 515.

— **JUOZO JAKUČIO** kandidatūra į vereadorius yra užregistruota S. Paulo Regione Rinkimų Tribūnole. Visi balsuotojai įsidėmėkite gerai J. Jakučio nr. 1338. Tai yra svarbu rinkimų metu.

Dr. J. Basanaviciaus Vardo Lietuvių Mokykla

(Tęsinys iš Nr. 32)

VIETOS LIETUVIŲ TALKA

Pastaruoju laiku darbas prie lietuvių mokyklos statybos žymiai pagyvėjo. Jau sumūrytas sandeliukas, išeinantis vietas ir pradėta krauti pamatai. Darbas galėtų būti vartomas greičiau, tik sunkenybių susidaro su medžiagos pristatymu lietingoms dienoms esant.

Įvažiuoti į sklypą statokas kriaušius ir po lietaus su vežimu sunku pasikelti. Tokiais atsitikimais, kartais dailis plytų iškraunama ant gatvės, kurias, sargui paravinus ten žaidžią vaikai sumesdavo ant kriaušiaus. Tatai sudarydavo vaikams pramogą ir malonumą, nes jausdavosi, kad ir jie nors tuomi gali prisidėti prie statybos to žydinio, kuri gal ir visą savo amžį galės naudotis.

Bet a sirado tokių tėvų — lietuvių, kaip J. V. ir P. M.,

YPATINGAI SAUSAS LIEPOS MĖN LIETUVOJE

Rugsėjo mėn 6 d. Vilniaus radijo žiniomis šiais metais liepos mėnuo Lietuvoje buvo ypatngai sausas. Tebuvo 47 lietingos dienos. Kritulių buvę 25—30% normalaus kiekio. Per visą žemės ūkio kultūrų vegetacijos periodą — gegužės liepos mėn — tokio negausaus kritulio kiekio Lietuvoje dar nėra buvę.

Liepos mėn antroje pusėje temperatūra Lietuvoje buvo pasiekusi 32—35 C. Nusistovėję karščiai, sausi orai buvo nepalankūs žemės ūkio kultūrų vystymuisi. Daug kur suvytė cukrinių bei pašarinių runkelių lapai, bulviuojai. Nukentėjo net ir šilumai atsparūs kukurūzai.

— Rugsėjo mėn pradžioje Leningrade, Rusijos Federacijos Dailininkų sąjungos skyriuje atidaryta lietuvių dailininko V. Jarkūno kurinių paroda. Pagal Tassą — Eltą parodoje esą daugiau kaip 100 darbų ir ju dauguma rodo darbo grožį. Eksponuota iliustracijų Lietuvos poetų kūriniams.

S'asys

kuriems tos vaikų pramogos nepatiko, girdi — tegul geriau šunis į gatves vejoja, negu uždyką dirbs.

Labai juokinga ir liūdna, kad tėvai — vaikų auklėtojai taip protauja.

Kaip man atrodo, tai nieko čia blogo, kad vaikai žaidami ką nors naudingo padaro. Ar gi geriau, kad tie vaikai dienų dienomis po gatves lakstydami mušasi, pešasi, vioskių nedorybių mokinasi. Pa valgidinti ir aprėdyti juos juk vistiek reikia.

Atmintim, kad darbas, ar jis toks, ar kitoks, ar apmokamas, ar ne, vistiek teikia žmogui naudą; jei ne materialę, tai moralę.

Juk mūsų tėvai, šventa pareiga pratinti iš mūšens savo vaikučius prie darbo, kuris apsaugo žmogų nuo biaraus tingniavimo — visų nedorybių šaltinio.

(3us daugiau)

— **PARSIDUODA SKLYPAS** 10 x 40 kv. met labai gražioj vietoj 3 autobusų linijos V. Remedios (už Lapa) Praça Sta. Hedvigės 3. Teirautis ten pat pas Tadą Šab'evičių.

SKLYPAI ILHABELA A CAPRI BRASILEIRA

Gražiausias Paulistų pajūris Sklypai 15 000,00 įnašo, o likusieji ilgam išsimokėjimui.

Smulkesniu informacijų Rua Ibititirama, 976 su Leonardo Šukevičius

— **APARTAMENTAI PRAIA GRANDE** netoli Ocean ilgam išsimokėjimui

— **APARTAMENTAI SÃO VICENTE B/Quinha.** ilgam išsimokėjimui

Sklypai ir namai Vila Zelinoj, Vila Belojo ir apylinkėse Kreiptis: Rua Ibitirama, 976 V. Zelina

LIETUVIAMS NUOLA'DA!

užsisakant gerus batus pas **JONĄ PETRIKĄ** jo paties batų krautuvėje Rua B. de Itapetinga, 262, 4° and, sala 406. Tel. 35-8873.

— **VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ** telefonas 63-5976 Rev. Jonas Bružikas, S. J. Igreja de São Gonçalo, Praça João Mendes, São Paulo. tel. 36-2628, Brasil.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIE NINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinių pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9° Andor Res.: R. Fernando Falcão, 35 Fones: 37-0395 - 35-5650 - 33-6011 São Paulo

SAVI PAS SAVUS!

Palaiykime lietuvių imones!

Vila Albertina, Av. N. S. Aparecida, 204, Bairro Tremembé lietuvis A. Laurinavičius turi įvairių lietuviškų ir vietinių gėrimų fabriką

LAURINAVIČIUS ANTANAS & CIA. LTDA, Jei reikia gėrimų pirma pasiteirauk pas savo tautietį o paskui kitur Susisiekimas: iš Praça do Correio važiuoti onibusu iki galo Vila Albertina.

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmonteferrato 33. Tel. 78.90.33. 78.00.14) ROMA — ITALIA

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdetą kainą. Pageidaujama, kad dėl apsistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VADOVYBĖ.

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO CLUBE SANTO ANDRÉ

ilgomis, 1495 kilociklių bangomis, kiekvieną sekmadienį aštuonios ir pusę 20.30 val. vak. Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio, vestuvių ir kitomis progomis.

Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118 São Paulo. Fone: 63-5975.